

Barn- och
utbildningsnämnden

Riktlinje för gymnasielevs studier utomlands

Förslag till beslut

Eskilstuna kommun kan betala ut ersättning enligt skollagens bestämmelser om bidrag från hemkommunen till utbildning på nationella program vid en fristående gymnasieskola till svenska utlandsskolor under förutsättning att:

- Skolan följer svensk läroplan och är godkänd av Skolverket som svensk skola i utlandet. Skolan får inte samtidigt erhålla statsbidrag för eleven.
- Tim- och kursplaner stämmer överens mellan skolorna så att den totala studietiden i gymnasieskolan inte blir längre än tre år. Utlandsvistelsen sker under år 2.
- Ersättningen utgår för max ett läsår och utbetalas till skolan dit eleven antas.
- Ersättningen bör motsvara kostnaden för motsvarande program i kommunen och utbetalas en termin i taget.
- Eleven ska vara folkbokförd i Eskilstuna kommun under studietiden.
- Inackorderingstillägg eller resebidrag kommer inte utbetalas i samband med studier utomlands.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden gav förvaltningen ett uppdrag, 2016-12-14 § 97, att utreda hur andra kommuner hanterar ansökningar från gymnasielever som studerar utomlands och vill ta med sig skolpengen.

Utifrån en genomgång av andra kommuners lösning och det juridiska läget föreslår förvaltningen att Eskilstuna kommun gör det möjligt att betala ut bidrag till svenska utlandsskolor för studier under år 2 i gymnasieskolan. En sådan variant gör det tydligt att kommunen är villig att bidra till utlandsstudier som en del av ett gymnasieprogram. Utbildning som inte kan räknas in som en del av ett vanligt gymnasieprogram är inget som kommunen behöver finansiera.

Ärendebeskrivning

Grunden i en kommuns relation till en elevs skolgång kommer utifrån var eleven bor eller med andra ord folkbokföringen. Folkbokförda inom en kommuns geografiska område ses juridiskt som medlemmar i kommunen. I sådant fall växer en relation fram där kommunen bland annat får skyldigheten att följa upp att kommunmedlemmar inom ett visst åldersspann följer skolplikten, går i

grundskolan, men även att kommunen finansierar elevens skolgång. Så länge skolenheten ifråga har tillstånd att bedriva utbildningen ifråga görs ingen skillnad på om den bedrivs i kommunal eller fristående regi.

En elev kan gå på en skola utanför kommunens geografiska område men det är inget hinder för en kommun att betala ut bidrag till skolenheten så länge som eleven ifråga fortfarande är folkbokförd i kommunen. Folkbokföringslagen innehåller bestämmelser om hur folkbokföringen fungerar och använder sig av begrepp som ”varaktigt boende” och ”dygnsvila” för att ringa in var en person bör vara folkbokförd och därmed även kommunmedlem.

För både individ och myndighet borde den bästa relationen vara den närmaste, att individen är medlem i kommunen där den varaktigt bor, men i praktiken är det inte alltid så enkelt och därför finns det en del undantagsbestämmelser. Dessa är dock inte heltäckande för alla tänkbara situationer och bland annat saknas nationella bestämmelser för hur en kommun ska hantera finansiering av skolgång i skolor utanför landets gränser. När det inte finns nationella bestämmelser blir det upp till kommunerna själva att utforma lokala riktlinjer eller inte. Finns varken nationella eller kommunala riktlinjer har kommunen rätt att avstå från sådan finansiering.

För situationer där en elev har behov av skolgång utomlands på grund av vårdnadshavares anställning finns särskilda bestämmelser. Dessa elever kallas utlandssvenska elever. För just den typen av behov finns de svenska utlandsskolorna på olika platser i världen. Då finansieras skolgången av statsbidrag från Skolverket och inte av bidrag från kommuner. För att en skola i utlandet ska få svenskt statsbidrag ställs bland annat krav på att de ska följa svensk läroplan. Det är en förutsättning som gör att det går att jämföra svenska utlandsskolor med fristående skolor överlag.

Andra kommuners riktlinje

I förvaltningens utredning har det framgått att det finns många olika lösningar för elevers möjlighet att studera utomlands. Exempelvis har Uppsala kommun tidigare haft avtal med vissa utlandsskolor för att hålla ett visst antal platser per år som elever i kommunen sedan fått ansöka om. Antal platser var alltså inte beroende av antal sökande. Från och med detta läsår har Uppsala kommun dock avslutat det samarbetet med motiveringen att det var en dyr lösning som nådde ett begränsat antal elever.

Linköpings kommun har riktlinjer från 2014 som tydliggöra elever i gymnasieskolans år 2 kan få sin utbildning finansierad av kommunen om de läser vid en av Skolverkets godkända utlandsskolor.

Nacka kommun har tidigare haft öppnare regler om vilka skolor som kan vara aktuella och hur länge som kommunen kan finansiera studier utomlands. 2015 skärpte de dock reglerna så det handlar om max två terminer och att ska gälla för så kallade svenska utlandsskolor. I Nacka finns dock möjligheten även för grundskolelever att studera utomlands på samma sätt som gymnasieskolelever.

Kungsbacka kommun införde i december 2016 regler studier på svensk gymnasieskola utomlands. Deras lösning är en av de allra senaste och var så pass tydligt formulerad att den har fått utgöra grunden för förvaltningens förslag.

Förvaltningens bedömning

Målsättningen är att skapa en regel som är tydlig för kommunmedlemmar och enkel för kommunen att verkställa. Otydliga regler kan leda till utdragna och kostsamma processer. Eskilstuna kommun har exempelvis inte resurser att bedöma utländska skolor i relation till svensk läroplan. Därav föreslås det att kommunen ska använda sig av Skolinspektionens bedömningar av de så kallade svenska utlandsskolorna.

För att Eskilstuna kommun ska finansiera studier utomlands bör dessa kunna ses som en del av den ordinarie skolgången. Studier utomlands som inte kan ses som en del av den ordinarie skolgången bör behandlas som studieuppehåll och ska inte finansieras av kommunen.

Förutsättningen för att kommunen ska betala ut bidrag och ersättning till en svensk utlandsskola är att vårdnadshavare eller myndig elev inkommer med en ansökan som innehåller uppgifter om vilken skola, program och period som elev ska studera utomlands tre månader innan terminsstart.

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Åsa Lundkvist
Förvaltningschef

Thomas Åkerblom
Kvalitetschef